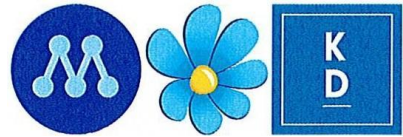

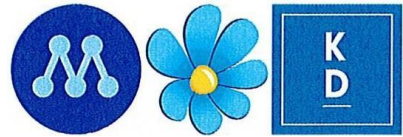
ANSVAR FÖR ÄLVKARLEBY

Förslag till budget 2025
med plan 2026 – 2027

Innehåll

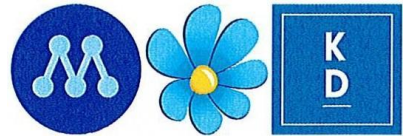
1. Beslutsförslag	3
2. Inledning	4
3. Kommunövergripande	5
3.1 Vision för Älvkarleby	5
3.2 Finanspolitisk inriktning	5
4. Mål och uppdrag	6
4.1 Kommunfullmäktiges övergripande mål	6
5. Övergripande kommentarer	9
5.1 Budgetförutsättningar och omvärldsfaktorer	9
5.2 Ekonomiska förutsättningar i Älvkarleby kommun.....	13
5.4 Skattesats	15
5.5 Känslighetsanalys.....	15
5.6 Befolkningsutveckling.....	16
6. Ekonomi	17
6.1 Ekonomiska principer	17
6.6 Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv	18
7. Ekonomisk tilldelning 2025	20
7.1 Kommunstyrelse	20
7.3 Utbildningsnämnden – Älvkarleby, möjligheternas kommun.....	23
7.4 Samhällsbyggnadsnämnden - Utveckla och förvalta en växande och trygg kommun.....	25
7.5 Omsorgsnämnden - Stödja individer och främja ett tryggt och självständigt liv	27
8. Driftbudget	29

1. Beslutsförslag

Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att skattesatsen 2025 blir oförändrad 22,69 kr per hundra kronor
- att fastställa föreslagna driftramar till kommunens nämnder och styrelse, samt att dessa är skyldiga att inrymma verksamheten inom de tilldelade budgetramarna
- att fastställa föreslagna investeringsramar för år 2025–2027
- att ge kommunstyrelsen rätt att under år 2025 omsätta lån d v s låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2025
- att fastställa föreliggande förslag till kommunövergripande vision och mål.
- att fastställa nämnders och styrelsers mål samt ge förvaltningarna i uppdrag att återkomma med förslag på mätbara indikatorer innan 31 december 2024
- att fastställa de finansiella målen
- att fastställa föreslagna uppdrag från Kommunfullmäktige till Kommunstyrelsen
- att fastställa föreslagna uppdrag från Kommunfullmäktige till Samhällsbyggnadsnämnden
- att fastställa föreslagna uppdrag från Kommunfullmäktige till Utbildningsnämnden
- att fastställa föreslagna uppdrag från Kommunfullmäktige till Omsorgsnämnden
- att, om budgeten för år 2025 inte håller, använda medel från resultatutjämningsreserv för att uppnå nollresultat i enlighet med de av kommunfullmäktige fastställda riktlinjerna för resultatutjämningsreserv.

2. Inledning

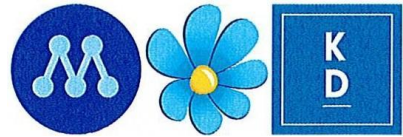
Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna vill stabilisera dagens ekonomi för att säkra morgondagens välfärd. Om vi inte uppnår ekonomisk balans nu, kommer det på sikt att leda till stora nedskärningar för äldre, försämrade skolresultat för våra unga och ett ökat beroende av bidrag. Genom att agera nu kan vi mildra effekterna och skapa en grund för att satsa när konjunkturen vänder. En stark ekonomi är ett medel för att nå våra mål, men utan resurser når vi inga mål.

I osäkra tider behöver vi breda lösningar för att ta ansvar och våga prioritera välfärdens kärna. De förändringar vi gör nu visar att vi tar ansvar i en osäker tid. Vi skapar nu förutsättningar för att möta kostnadsökningarna och samtidigt lägga grunden för en stabil ekonomi även i tuffare tider.

Vi vill skapa förutsättningar för en kommun med god ekonomisk tillväxt och ett företagsklimat som står starkt i den allt hårdare konkurrensen. Den ekonomiska politiken måste vara långsiktigt inriktad och ansvarsfull. Ett överskott i de offentliga finanserna under de kommande åren är av central betydelse. En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, som god vård och omsorg samt en bra skola. Målsättningen för Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna är att höja kvaliteten och servicenivån på välfärdstjänsterna i kommunen och säkerställa att en så stor del som möjligt av varje skattekrona ska gå till kärnverksamheten. Den framtida ambitionen är att kunna sänka skattesatsen och minska uttaget från kommuninvånarna. Det förutsätter dock att ekonomin utvecklas och att det finns utrymme i kommande budgetramar.

Vi sätter människan i centrum. Vår politik syftar till att bygga ett samhälle som tar tillvara varje individs förmåga, där alla får förutsättningar att växa och skapa sin egen väg, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser och reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar välståndet i samhället, vilket också ökar de skatteintäkter som finansierar välfärden. Endast genom att fler arbetar och betalar skatt kan vi säkerställa högre kunskap i skolan, bättre kvalitet i välfärden och ett starkare Älvkarleby.

Vi måste bygga ett samhälle som håller ihop. Med stora grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden riskerar Älvkarleby och Sverige att glida isär. Alla barn och vuxna måste få samma chans att lyckas. Det kräver att välfärdens kärna – skola, vård och omsorg – är av så hög kvalitet att den ger alla möjlighet till trygghet och utveckling. Dessutom måste flit, ambition, studier och hårt arbete alltid löna sig.

3. Kommunövergripande

3.1 Vision för Älvkarleby

I Älvkarleby kommun sätter vi kvalitet, trygghet och valfrihet i fokus i allt vi gör. Kommunen är belägen i en naturskön miljö som erbjuder en unik kombination av land och vatten där det finns möjligheter för både avkoppling och aktivitet. Genom att främja hållbar utveckling och bevara vår natur skapar vi en attraktiv plats att leva och verka i. Älvkarleby - en kommun där möjligheterna är oändliga.

3.2 Finanspolitisk inriktning

Älvkarleby kommun ska präglas av en god ekonomisk hushållning och varje generation ska ta ansvar för sina kostnader.

3.3 Finansiella mål

För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv krävs att finansiella mål sätts, som i sin tur ska stödja den verksamhetsplanering som sker.

3.4 God ekonomisk hushållning

Den mest grundläggande tryggheten är att kommunens invånare erbjuds en stark och fungerade välfärd, oavsett var i kommunen man bor. Bra villkor för våra invånare och medarbetare, samt skola och omsorg av hög kvalitet, genererar ekonomiska och sociala vinster på såväl kort som lång sikt. God ekonomisk hushållning innehåller ett finansiellt mål samt ett antal nyckeltal för god ekonomisk hushållning. För att anse att kommunen har en god ekonomisk hushållning ska de finansiella målen vara uppfyllda och minst hälften av nyckeltalen gå i positiv riktning eller ligga i nivå med jämförbara kommuner.

3.4.1 Överskottsmål (kommun)

Kommunens överskott ska vara minst två procent av summan av skatteintäkter och utjämning under en 5 årsperiod.

3.4.2 Effektivitetsmål (nämnderna)

Effektiviteten inom styrelse och nämnder ska vara minst i nivå med genomsnittet i jämförbar kommungrupp senast år 2028.

3.4.3 Soliditet (kommunkoncern)

Soliditeten inklusive pensionsåtaganden och övriga avsättningar ska öka med minst 1 % -enhet årligen.

3.4.4 Budgetföljsamhet (nämnderna)

Nämnderna ska redovisa en ekonomi i balans med en maximal avvikelse om - 1 %. Att nämnderna upprätthåller budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund nivå och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt.

4. Mål och uppdrag

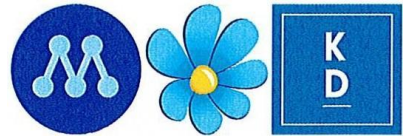
4.1 Kommunfullmäktiges övergripande mål

Tabellen visar Kommunfullmäktiges mål och vilken nämnd som är tilldelad respektive mål. Mål med betydelse för god ekonomisk hushållning är utmärkta med *.

Kommunfullmäktiges mål: Älvkarlebyns verksamheter präglas av hög effektivitet

Målbekrivning: Målet är att säkerställa att alla verksamheter i Älvkarleby kommun arbetar med hög effektivitet. Det innebär att resurserna används på ett optimalt sätt och att arbetsprocesser är smidiga och effektiva. Genom att sträva efter hög effektivitet kan kommunen erbjuda medborgarna en högkvalitativ service och samtidigt maximera nyttan av de tillgängliga resurserna.

Nämndernas mål	Ansvarig nämnd
Älvkarleby kommun är en attraktiv arbetsgivare	Kommunstyrelsen
Älvkarleby är en attraktiv plats att bo i, etablera företag i och besöka	Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden
Ett välmående näringsliv*	Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden
Lokaleffektivitet och nyttjandegrad*	Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden
Kvaliteten på informationen och bemötandet från kommunen i kontakt med invånare, brukare, verksamheter och besökare är hög	Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden
Nöjdheten med bygglövsverksamhetens service och kvalitet ska öka	Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunfullmäktiges mål: Älvkarleby har en robust och effektiv ekonomi

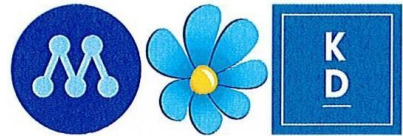
Målbekrivning: Målet är att säkerställa att Älvkarleby kommuns ekonomi är robust och effektiv. Det innebär att kommunen strävar efter att ha en stabil och hållbar ekonomi, där intäkter och kostnader balanseras på lång sikt. Genom att ha en effektiv ekonomi kan kommunen tillhandahålla de nödvändiga resurserna för att genomföra olika verksamheter och investeringar, samtidigt som man kan möta framtida utmaningar och hantera eventuella ekonomiska svängningar på ett ansvarsfullt sätt.

Nämndernas mål	Ansvarig nämnd
Den ekonomiska planeringen ska vara långsiktig och hållbar. *	Kommunstyrelsen
Effektiviteten i kommunens administrativa verksamheter ökar. *	Alla
Nämnderna ska eftersträva hög prognossäkerhet genom samtliga arbetsprocesser. *	Alla
Nämnderna ska redovisa en ekonomi i balans. *	Alla
Kommunens arbete ska bidra till att arbetslösheten minskar i Älvkarleby, särskilt för grupperna långtidsarbetslösa och ungdomar	Kommunstyrelsen och omsorgsnämnden
Andelen barn som växer upp i social och/eller ekonomisk utsatthet ska minska.	Omsorgsnämnden

Kommunfullmäktiges mål: Älvkarleby är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

Målbekrivning: Målet är att skapa en trygg kommun där invånare, besökare och företagare känner sig säkra och trygga i sin vardag. Det innebär att Älvkarleby kommun arbetar aktivt för att förebygga och minska brottslighet, skapa en säker fysisk och social miljö samt främja samhällssammanhållning och trygghet. Genom att ha en trygg kommun kan invånare och företagare känna sig trygga och trivas, vilket i sin tur bidrar till en positiv utveckling och attraktivitet för Älvkarleby som plats att vistas, verka och bo på.

Nämndernas mål	Ansvarig nämnd
Älvkarlebys offentliga miljöer ska vara trygga för invånare och besökare	Samhällsbyggnadsnämnden
Samhällsplaneringen bidrar till ökad trygghet och minskad segregation i kommunens alla orter.	Samhällsbyggnadsnämnden
Älvkarleby kommuns beredskap gällande kris och krig är god	Alla
Förskolorna i kommunen har en trygg miljö	Utbildningsnämnden
Grundskolorna i kommunen har en trygg miljö	Utbildningsnämnden
Ett ökat förebyggande arbete för äldre gällande fallpreventiva åtgärder	Omsorgsnämnden
Älvkarleby kommun ska arbeta aktivt för att förebygga välfärdsbrott.	Alla

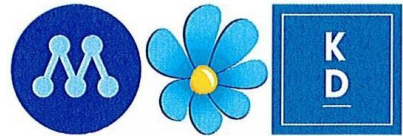
Kommunfullmäktiges mål: Älvkarlebys utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

Målbekrivning: Målet är att Älvkarlebys utveckling ska präglas av en hållbar framtid, där kommunen tar hänsyn till miljö, klimat och ekonomi i alla beslut och åtgärder. Genom att främja hållbara och miljövänliga lösningar inom exempelvis energi, transport, avfallshantering och samhällsplaneringen bidrar Älvkarleby till att minska klimatpåverkan och bevara naturresurserna för framtida generationer.

Vi strävar efter att skapa en attraktiv och livskraftig kommun genom att investera i infrastruktur, vård och omsorg, samt utbildning. Genom att satsa på moderna och innovativa lösningar inom dessa områden skapar vi förutsättningar för en hög livskvalitet för våra invånare.

Genom att fokusera på en hållbar framtid och ta ansvar för våra handlingar säkerställer vi att Älvkarleby blir en attraktiv plats att bo, arbeta och leva i för nuvarande och kommande generationer.

Nämndernas mål	Ansvarig nämnd
Alla elever ska vara behöriga till gymnasiet efter åk 9*.	Utbildningsnämnden
Kommunen ska samverka mer med näringslivet för en bättre kompetensförsörjning.	Kommunstyrelsen och utbildningsnämnden
Alla ungdomar i kommunen har en gymnasieutbildning.	Utbildningsnämnden
Utbildningskedjan ska leda till att fler kommer i arbete.	Kommunstyrelsen och utbildningsnämnden
Kommunorganisationens inköp och upphandlingar är ett strategiskt verktyg för hållbarhet.	Kommunstyrelsen

5. Övergripande kommentarer

5.1 Budgetförutsättningar och omvärldsfaktorer

Omvärldsfaktorer

För att kunna planera och förutse utvecklingen de kommande åren är det viktigt att analysera de omvärldsfaktorer som påverkar Älvkarlebys utveckling. Den ekonomiska situationen i världen, Europa och Sverige påverkar kommunens ekonomiska förutsättningar på både kort och lång sikt och beaktas i budgetarbetet. Det kan handla om global utveckling, nya lagar och förordningar, utveckling av konjunktur, skatteunderlag, arbetsmarknad och penningpolitik.

Konjunkturläget¹

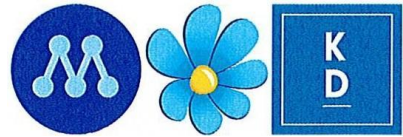
Sverige befinner sig i en lågkonjunktur sedan snart ett år tillbaka. Lågkonjunkturen slår igenom tydligare på arbetsmarknaden i år och arbetslösheten stiger till 8,3 procent. Inflationen har fallit tillbaka snabbt den senaste tiden och nedgången fortsätter under 2024. Riksbanken inleder därför en serie räntesänkningar i juni, vilket bidrar till att konjunkturen börjar återhämta sig i slutet av året. Det dröjer dock till 2026 innan lågkonjunkturen är över. Konsumtionen blir en viktig drivkraft i återhämtningen. Lägre räntor och stigande reallöner gör att hushållens konsumtion växer relativt snabbt från och med det sista kvartalet i år. Samtidigt innebär satsningar på bland annat försvaret att den statliga konsumtionen växer betydligt snabbare än normalt, liksom den gör i år. Konjunkturinstitutet beräknar att budgetutrymmet för 2025–2028 uppgår till ca 130 miljarder kronor varav ca 40 miljarder kronor antas tas i anspråk 2025.

BNP i Sverige minskade något det fjärde kvartalet 2023, framför allt till följd av att näringslivets investeringar minskade på bred front. Nedgången ska ses mot bakgrund av att investeringarna exklusive bostäder har varit jämförelsevis höga sedan en tid tillbaka och att det är normalt att de dämpas under en lågkonjunktur. Samtidigt fortsatte bostadsinvesteringarna att falla. Hushållen gick mot strömmen och ökade konsumtionen jämförelsevis mycket, efter att ha minskat den under mer än ett års tid. Konjunkturedgången syntes även på arbetsmarknaden med ett minskat antal sysselsatta och en arbetslöshet som ökade till 8,0 procent.

Arbetsmarknaden försvagas ytterligare

Lågkonjunkturen i Sverige slog igenom på arbetsmarknaden det andra halvåret i fjol och antalet sysselsatta personer började då minska. Månadsutfall till och med februari visar att den negativa utvecklingen för sysselsättningen fortsätter under inledningen av 2024. Olika indikatorer såsom nyanmälda lediga platser och varselstatistik pekar i samma riktning. De mycket svaga anställningsplanerna i byggsektorn speglar den senaste tidens snabba inbromsning i bostadsbyggandet. Bostadsinvesteringarna fortsätter att minska i år och byggbranschen ger därför betydande negativt bidrag till sysselsättningstillväxten. De privata tjänsteäringarna har däremot positiva anställningsplaner och det är tjänstebranscherna som väntas stå för huvuddelen av sysselsättningsuppgången senare i år och nästa år när

¹ Konjunkturläget mars 2024 – Konjunkturinstitutet

konjunkturen återhämtar sig. Samtidigt fortsätter arbetskraften att öka. Sammantaget innebär detta att arbetslösheten ökar i år men att den sedan vänder svagt nedåt nästa år.

Inflationen fortsätter nedåt

Inflationen fortsätter att minska under innevarande år, även när nedgången i energipriserna bortses från. I KPIF-termer bottnar inflationen på 1,2 procent det sista kvartalet, och även exklusive energi är den då betydligt lägre än Riksbankens mål. De löneavtal som slöts i fjol bidrar till att lönerna fortsätter att öka relativt snabbt i år sett till lågkonjunkturen. Det bidrar i sin tur till att företagens arbetskostnader stiger relativt mycket i år, men lönsamheten är i ett historiskt perspektiv hög i utgångsläget i många delar av näringslivet. Det minskar behovet av att föra kostnadsökningarna vidare till slutkunderna, något som också är svårare att göra när efterfrågan utvecklas svagt. Samtidigt ger minskande importpriser avtryck på framför allt varupriserna som börjar sjunka svagt senare i år och därmed ger negativa bidrag till inflationen. Efter halvårsskiftet i år är det i allt väsentligt prisökningar på tjänster och boende som håller uppe KPIF-inflationen. Den minskande inflationen medför att Riksbanken inleder en serie räntesänkningar i juni i år i syfte att stimulera efterfrågan i ekonomin och undvika att inflationen blir alltför låg framöver. Konjunkturinstitutets prognos innebär att styrräntan sänks till 3,0 procent i slutet av 2024. Utvecklingen ligger i stort sett i linje med marknadsförväntningarna mätt med så kallade RIBA-terminer under innevarande år. Nästa år sänks styrräntan ytterligare ned till 2,25 procent, vilket motsvarar Konjunkturinstitutets bedömning av den neutrala styrräntan.

Underskott i de offentliga finanserna

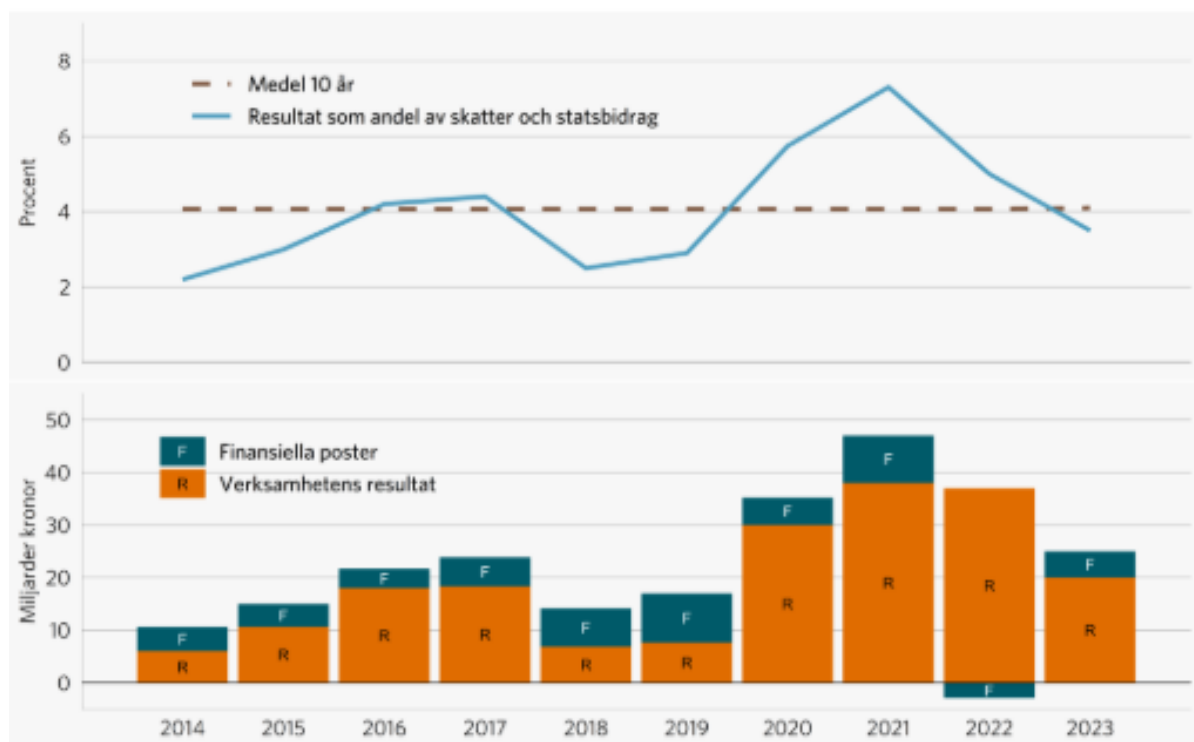
De offentliga finanserna är fortsatt starka i år med ett strukturellt sparande som är något högre än överskottsålet och en Maastrichtskuld som är något lägre än skuldankaret. Satsningar på bland annat försvaret bidrar till att både den statliga konsumtionen och de statliga investeringarna ökar jämförelsevis snabbt i år och nästa år. De svaga finanserna i kommunsektorn leder däremot till vissa besparingsåtgärder och kommunsektorns konsumtion växer därmed jämförelsevis svagt båda åren. Konjunkturinstitutet gör bedömningen att budgetutrymmet för 2025–2028 uppgår till ca 130 miljarder kronor. Av dessa förutses ca 40 miljarder kronor tas i anspråk 2025. Det strukturella sparandet sjunker från överskott 2024 till underskott nästa år.

Kommunernas ekonomi²

Resultaten fortsätter att falla i kommunerna. Trots att resultatet 2023 blev relativt starkt hade 69 kommuner underskott. Överskottet uppgick till 25 miljarder kronor, vilket motsvarar 3,5 procent av skatter och generella statsbidrag. En återhämtning på börsen under året resulterade i orealiserade vinster på finansiella placeringar, samtidigt som intäkter från exploateringar var relativt höga. I slutet av 2023 visade prognoserna betydligt högre skatteintäkter än budgeterat. I många kommuner gick verksamheterna med underskott jämfört med budget och årets förutsättningar ger litet utrymme för satsningar. Fortsatt höga pris- och räntenivåer pressar kommunernas ekonomi samtidigt som skatteunderlaget 2024 väntas öka långsammare än på många år. Resultaten fortsätter att falla till historiskt låga nivåer 2024 och beräknas till sammantaget 2 miljarder kronor.

Kommunernas resultat föll från 34 miljarder kronor 2022 till 25 miljarder kronor 2023. De finansiella intäkterna fördubblades under samma år och finansnettot stärktes med 8 miljarder kronor. Det innebär att verksamhetsresultatet försämrades betydligt mer än det totala resultatet, med 17 miljarder kronor.

I finansiella intäkter ingår främst ränteintäkter från vidareutlåning till koncernbolag och utdelning på aktier och andelar. Räntor utgör den största posten av de finansiella kostnaderna. Beroende på börsutvecklingen stärker eller belastar också orealiserade vinster eller förluster på finansiella tillgångar finansnettot. Dessa räknas dock inte med i balanskravsresultatet och kravet på återställning av negativa resultat

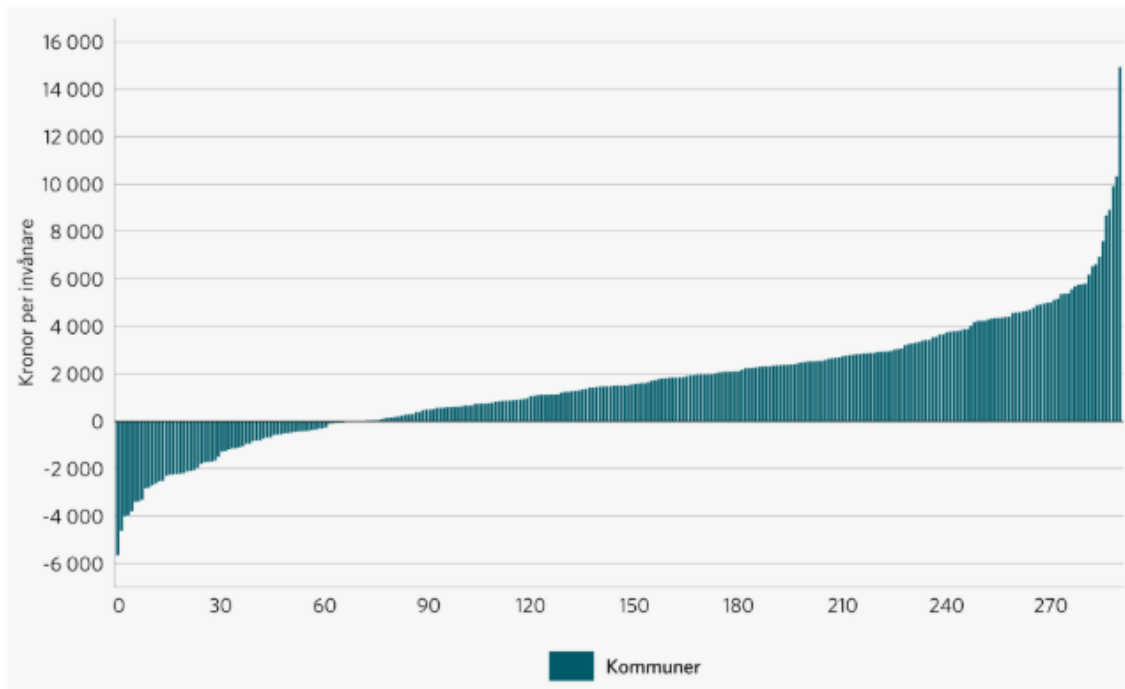

Tabell 1 Kommunernas resultat föll från en mycket hög nivå under pandemiåren. I genomsnitt har kommunernas resultat de senaste tio åren motsvarat 4,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. År 2023 föll verksamhetens resultat med 17 miljarder kronor och finansiella poster stärktes med 8 miljarder kronor. Som andel av skatter och bidrag motsvarade resultatet efter finansiella poster 3,5 procent. Källa: SCB

² Ekonomirapporten, maj 2024 – Sveriges kommuner och regioner

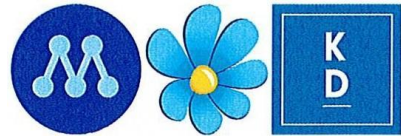
En av fyra kommuner hade underskott 2023, varav hälften använde RUR

Nära en av fyra kommuner hade underskott under 2023. Sammanlagt uppgick de negativa resultaten till 1,4 miljarder kronor i de 69 kommuner som hade underskott. Senast så många kommuner redovisade negativa resultat var åren 2018 och 2019. Flera kommuner med underskott planerade redan i budgeten för 2023 att använda RUR för att inte behöva återställa ett negativt balanskravsresultat. Enligt de preliminära boksluten och enkätsvar kommer 40 kommuner att disponera medel från resultatutjämningsreserven för att inte återställa negativa balanskravsresultat och 50 kommuner reserverar ytterligare medel 2023. Sammantaget finns nu drygt 38 miljarder kronor avsatt för RUR i 232 kommuner. Verksamhetens resultat försämrades mellan 2022 och 2023 för 252 kommuner vilket motsvarar 87 procent av samtliga kommuner. Även resultaten efter finansiella poster försämrades för sammanlagt 230 kommuner, nära 80 procent.

Tabell 2 | Genomsnitt uppgick resultatet till 2 378 kronor per invånare. De kommuner som hade högst resultat tillhör främst kommungrupperna Storstäder eller Pendlingskommun nära storstad medan de kommuner som hade lägst resultat oftare är i kommungrupperna Landsbygdskommun eller Lågpendlingskommun till större stad. Sett till invånarantal är de starkaste resultaten i kommuner med fler än 40 000 invånare, medan de svagaste resultaten återfinns i gruppen med färre än 10 000 invånare. Det finns även skillnader i skattesats, där de kommunerna med lägst resultat i större utsträckning sorteras bland de med högst skattesats. Källa: SCB

Fyra av tio kommuner har haft positiva resultat samtliga av de senaste tio åren. Två tredjedelar av kommunerna med lägre skattesats än 20 kronor återfinns i denna grupp med stabila ekonomiska resultat. Av kommunerna med fler än 40 000 invånare har ingen haft underskott fler än två år. Sammantaget har bara 6 kommuner haft underskott minst hälften av åren, dessa kommuner har färre än 10 000 invånare och en skattesats som överstiger 21,75. Det ser alltså ut som att kommuner med svårigheter att balansera ekonomin redan har relativt hög skatt och jämförelsevis färre invånare. Hur kommunernas resultat påverkas av finansiella poster varierar kraftigt, från 9 500 kronor per invånare till -3 200 kronor per invånare. De tre kommunerna med högst bidrag från finansnettot är också de med högst resultat år 2023.

5.2 Ekonomiska förutsättningar i Älvkarleby kommun

Kommunens intäkter

Kommunens intäkter består i huvudsak av skatteintäkter. Utöver det tar kommunen del av det kommunala utjämningsystemet och av statsbidrag.

Kommunens ekonomiska utveckling³

Kommunen redovisade 2023 ett resultat uppgående till -11,7 mnkr vilket är kraftig försämring jämfört med föregående års positiva resultat som uppgick till 29,7 mnkr. Trots att skatteflödet har varit högre än beräknat under året, väger kostnadsökningarna tyngre och bidrar till det negativa resultatet.

År	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat	2 217	- 9 927	10 729	29 701	29 672	- 11 698
Verksamheternas nettokostnader ökning i %	8,0 %	5,0 %	0,5 %	3,1 %	4,9 %	10,2

Tabell 3 Älvkarleby kommuns resultat 2018 – 2022 (tkr)

Budget 2025 samt flerårsplan 2026–2027 innehåller utmaningar för Älvkarleby kommun liksom för många kommuner i Sverige. Älvkarleby kommuns ekonomi de kommande åren kommer att vara avhängig hur kommunen kan effektivisera, prioritera och utveckla verksamheterna med tanke på de kostnadsökningar kommunen kommer att få i samband med förändrad demografi och fortsatta utmaningar kring integration och arbetslöshet. Befolkningsutvecklingen har stor betydelse för kommunen, eftersom den påverkar behov och efterfrågan av kommunala tjänster, men även storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och det kommunala utjämningsystemet.

I det här läget får inte den ekonomiska politiken under några omständigheter elda på kostnadsutvecklingen i kommunens verksamheter. Älvkarleby kommun har under den Socialdemokratiska ledningen fört en oansvarig politik där kostnadsutvecklingen har skenat. Det är viktigt att den kommunala ekonomiska politiken balanserar behoven av att leverera högkvalitativ service till invånarna samtidigt som den håller kostnaderna under kontroll. En ansvarsfull ekonomisk politik kommer att gynna både invånarna, näringslivet och den långsiktiga hållbarheten i kommunen.

³ Älvkarleby kommuns årsredovisning 2023

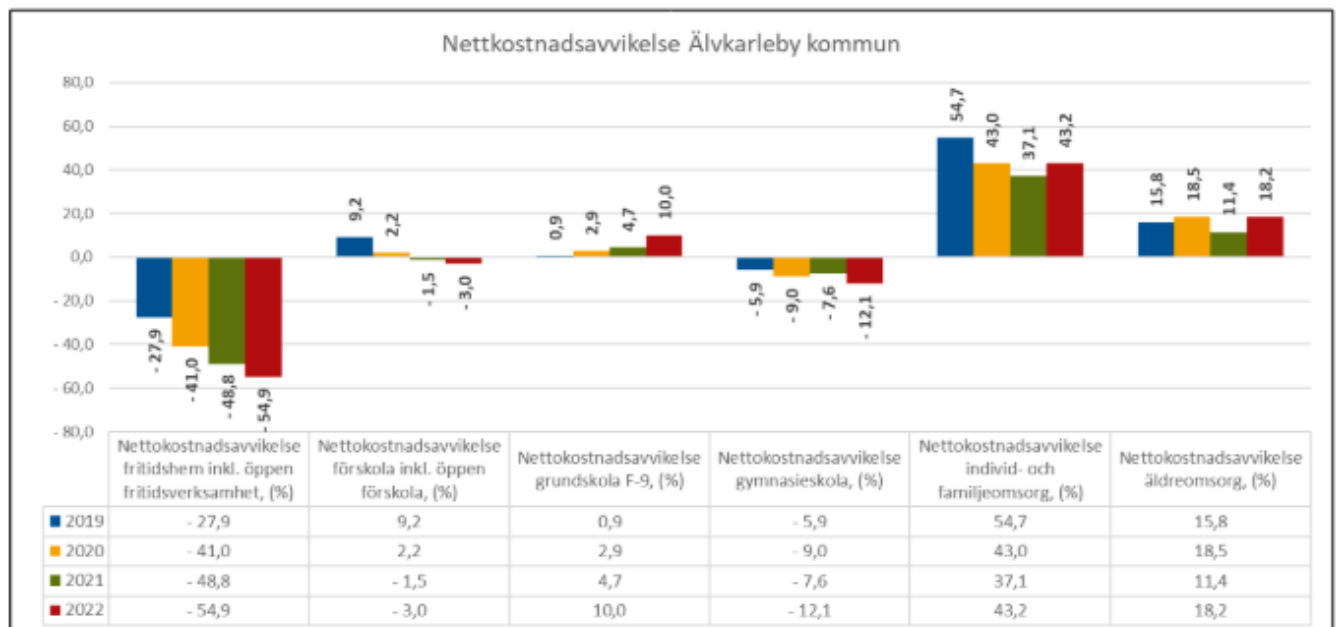
Budgetavvikelser miljoner kronor/år	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Revision	0	0	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	4,3	1,3	5,1	3,0	7,7	1,4
Samhällsbyggnadsnämnd	6,6	10,4	8,2	9,0	5,1	2,4
Omsorgsnämnd*	- 21,2	- 22,7	- 18,3	- 13,3	- 18,7	- 34,6
Utbildningsnämnd*			- 10,7	- 10,6	- 9,7	- 19,7
Summa	- 10,3	- 11	- 15,7	- 11,9	- 15,5	- 50,5

Tabell 4 Budgetavvikelser i Älvkarleby kommun 2018 – 2023

*Omsorgsnämnden- och utbildningsnämnd på sammanslagna raden

"Omsorgsnämnd 2018–2019"

5.3 Nettokostnadsavvikelse

Figur 1 Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden (statistiskt förväntad kostnad utifrån Älvkarleby kommuns demografi och förutsättningar). Resultat över 0 indikerar ett högt kostnadsläge, som kan bero på hög ambitionsnivå exempelvis till följd av politiska satsningar och/eller på låg effektivitet.

Viktigt att tänka på är att nettokostnadsavvikelse och budgetavvikelse inte är samma sak. Nettokostnaderna är de sammanlagda kostnaderna för verksamheten under respektive år, här ingår även övergripande kostnader för respektive verksamhetsområde. Budgetavvikelsen är som det låter avvikelse mot lagd budget, här ingår inga övergripande kostnader.

5.4 Skattesats

Kommunens främsta inkomstkälla är kommunalskatten och det nationella utjämningsystemet som har till syfte att erbjuda kommuninvånarna lika möjligheter till service oavsett var man bor. Kommunen tar också ut avgifter inom till exempel barn- och äldreomsorg. Skattesatsen för invånare i kommunen är fördelad enligt följande

- Kommunalskatt 22,69 krona/skattekrona
- Regionskatt 11,71 krona/skattekrona
- Kyrkoavgift 1,13 krona/skattekrona
- Begravningsavgift 0,277 krona/skattekrona
- Totalt 35,807 krona/skattekrona

Kommun	2024	
	Sammanlagda skattesatsen	Kommunal skattesatsen
Älvkarleby	34,40	22,69
Enköping	33,05	21,34
Heby	34,21	22,50
Håbo	32,80	21,09
Knivsta	32,62	20,91
Tierp	33,00	21,29
Uppsala	32,85	21,14
Östhammar	33,40	21,69
snitt Sverige	32,37	20,70
varav Region Uppsala	11,71	11,71
snitt Sveriges regioner	11,67	11,67

Tabell 5 Skattesatser i Uppsala län samt snitt i Sverige

5.5 Känslighetsanalys

En kommun påverkas givetvis många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Ett sätt att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens resultat.

Känslighetsanalys		
Åtgärd	Höjning	Årseffekt mnkr
Skattehöjning/-sänkning	1 kr	20,7
Bruttokostnadsförändring	1 %	6,7
Löneökning. Inklusiv socialavgifter	1 %	4,2
Räntehöjning/-sänkning	1 %	3,0
10 heltidstjänster		7,0

Tabell 6 Känslighetsanalys

5.6 Befolkningsutveckling

Älvkarleby kommuns folkmängd minskade med 53 personer år 2023, till 9 572 invånare. Befolkningsförändringens ingående komponenter:

Flyttningsnetto - 27

Födda/döda - 28

Administrativ justering: + 2

År	2024	2025	2026	2027	2028
Antal invånare enligt riksorgans ⁴	9 660	9 708	9 755	9 800	9 843
Antal invånare enligt lokal prognos ⁵	9 688	9 719	9 744	9 768	9 788

Tabell 7 Prognos befolkningsutveckling

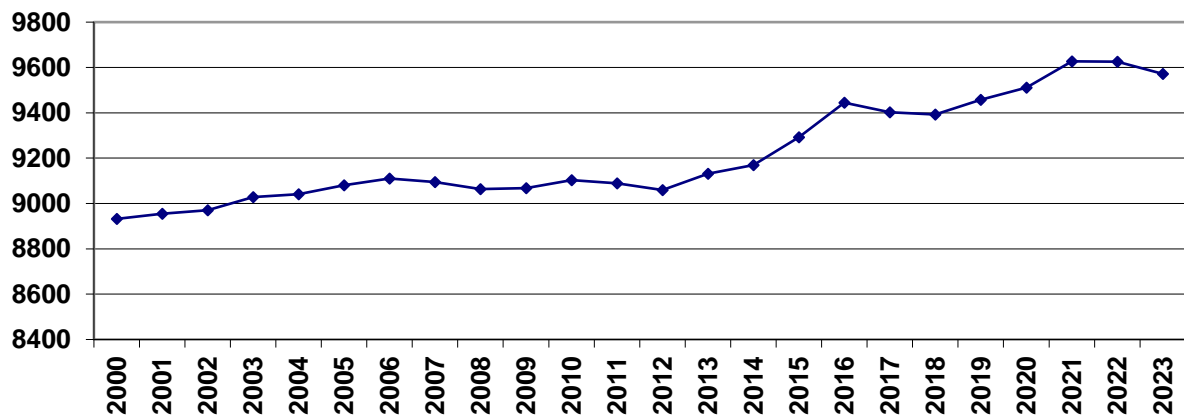
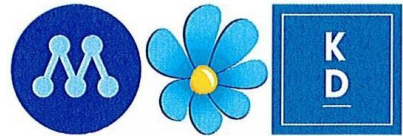

Diagram 1 Befolkningsutvecklingen perioden 2000-2023

⁴ Antal invånare i kommunen enligt SCB riksprognos

⁵ Befolkningsprognos 2018 - 2032

6. Ekonomi

6.1 Ekonomiska principer

Principiella ställningstaganden och ärenden av större vikt kopplat till budget och ekonomi ska alltid behandlas av Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige. Det kan till exempel handla om taxor och avgifter. Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna en nettoram bestående av kostnader och intäkter för driften. Kommunfullmäktige kan ange särskilda ändamål som vissa delar av anslaget ska användas till, i övrigt har nämnden rätt att inom tilldelad kostnads- och intäktsram omfördela resurser mellan verksamhetsområden, efter avstämning med ekonomiavdelningen.

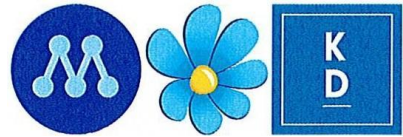
Respektive nämnd ska upprätta en internbudget enligt Kommunfullmäktiges ramar. Tilldelade ramar utgör den yttersta restriktionen för verksamheten. Beslut som fattas av nämnden ska rymmas inom tilldelad ram. Större förändringar eller avvikelser från vad Kommunfullmäktige beslutat måste behandlas av Kommunfullmäktige.

Avvikelser som uppstår under innevarande budgetår ska så långt det är möjligt hanteras av nämnderna inom tilldelad budgetram. I de fall avvikelser inte går att hantera inom tilldelad budgetram, exempelvis kopplat till större förändringar i volymer, kommer det att hanteras i kommande årsbudget, där nämnderna kompenseras för volymförändringar.

Alla ärenden som medför ekonomiska konsekvenser utöver nämndernas tilldelade ramar för innevarande budgetår eller som innebär ekonomiska konsekvenser på längre sikt, ska stämmas av med ekonomiavdelningen innan handlingar lämnas över till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för behandling.

Nämnderna ska göra ekonomiska uppföljningar sex gånger under året: februari, mars, april, juni, september och oktober. Vid uppföljningen per mars och september ska nämnderna redovisa läget för riktade bidrag. Utöver månadsuppföljningarna görs ett delårsbokslut per augusti och därefter ett årsbokslut och en årsredovisning

Kommunens långsiktiga styrning för god ekonomisk hushållning beskrivs i Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv (KF 2023-10-24)

6.2 Förändringar jämfört med 2024 års budget

Till 2025 räknas budgeten för arbetskraftskostnader upp med 0,7 % och övriga kostnader räknas upp med 2,4 % efter PKV⁶ (prisindex kommunalverksamhet) april 2024.

6.3 Investeringar

Alla investeringar ska i grund självfinansieras, dock kan kommunen lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar. Med stora och långsiktiga investeringar avses investeringar som överstiger 50 mnkr och har en livslängd på minst 30 år.

6.4 Effektiviseringar

Effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i jämförbar kommungrupp senast år 2028. För samtliga av kommunens verksamheter har en generell effektivisering beräknats till minst 1 procent.

6.5 Balanskravet

Enligt kommunallagens balanskrav ska kommunen ha en ekonomi i balans. Det innebär att årets intäkter ska vara lika med eller högre än kommunens kostnader efter att realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar och realiserade förluster på värdepapper räknas bort från resultatet. Syftet med reglerna är att en kommun inte ska överkonsumera och riskera att morgondagens skattebetalare får stå för notan. Balanskravet ska uppfattas som ett golv och inte ett tak. Vid eventuellt underskott ska resultatet återställas inom de tre kommande budgetåren. Det finns undantagsregler, och i de fall reglerna används, ska det tydligt framgå att kommunen använt sig av principerna för synnerliga skäl eller resultatutjämningsreserven.

6.6 Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

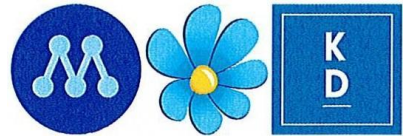
Balanskravet innebär att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske. Budget 2025 och flerårsplan 2026–2028 uppfyller balanskravet. Kommunen har hittills gjort 50,8 mnkr i avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) och budgeterar inte för att göra någon reservation till eller disponering från RUR under planperioden.

⁶ April 2024

Budget	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Årets resultat	20 313*	27 150*	28 395*
Reducering av samtliga realisationsvinster	0	0	0
Årets resultat efter balans-kravsjusteringar	20 313	27 150	28 395
Reservering till resultatut-jämningsreserv (RUR)	0	0	0
Disponering till resultatut-jämningsreserv (RUR)	0	0	0
Balanskravsresultat	20 313	27 150	28 395

Tabell 7 Balanskravsutredning (tkr)

* Överskott ska vara minst två procent av summan av skatteintäkter och utjämning under en 5 årsperiod. Resultat under 2025 kommer vara 2,8 % och målsättningen att under 2026 – 2027 uppnå ett resultat om 3,59 %.

7. Ekonomisk tilldelning 2025

Belopp tkr	Budget 2024	% förändring jämfört med 2024 utan effektiviseringar	Effektiviseringar om minst 1 %	Ekonomisk tilldelning 2025
Revision	707	3,1	7	721
Kommunstyrelse	58 526	3,1	603	60 014
Samhällsbyggnadsnämnden	55 272	3,1	569	56 492
Omsorgsnämnden	268 639	3,1	3 028	274 486
Utbildningsnämnden	293 758	3,1	2 769	301 071

Tabell 8 Budget per nämnd (tkr)

7.1 Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för kommunens utveckling av verksamheter och ekonomi. Kommunstyrelseförvaltningen är indelad i fyra avdelningar:

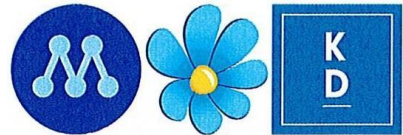
- Kansli
- Ekonomi
- HR
- Näringsliv och utveckling

7.2 Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad

Långtidsarbetslösheten är på rekordhög nivåer och Sverige har den mest negativa utvecklingen av arbetslösheten i Europa. Älvkarleby kommun ska vara motorn samt en förebild för offensiv, lokal arbetsmarknadspolitik. Integrationen är en av vår tids ödesfrågor och vår förmåga att lyfta nyanlända och utrikesfödda ur utanförskap till samhällsgemenskap avgör våra möjligheter att behålla vår styrkeposition. Fler i egen försörjning och färre med bidrag är i första hand betydelsefullt för att fler ska vara självständiga och kunna växa som människor. Det är också en förutsättning för att finansiera en trygg välfärd. Därför är nya steg mot full sysselsättning ett överordnat mål.

Den totala arbetslösheten var under april 2024 i Älvkarleby kommun 8,4 % (Uppsala län 5,9 %). Älvkarleby har därmed den högsta arbetslöshetsnivån i länet.

Konsekvenserna av detta utanförskap är stora både för den enskilde och för samhället. Varje människa i utanförskap nekas möjligheten att bygga en framtid utifrån sin egen vilja och förmåga. Det skapar otrygghet och ofrihet. Samtidigt är konsekvenserna för samhället också betydande. Företagen har svårt att hitta människor med rätt kompetens, trots att fler än någonsin står till arbetsmarknadens förfogande. När gruppen arbetslösa har en allt svagare anknytning till arbetsmarknaden och mer begränsad utbildning och erfarenhet minskar möjligheten att matcha arbetssökande med de arbetsuppgifter som företagen efterfrågar.

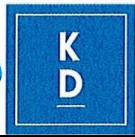

Jobben är grunden till ett Älvkarleby kommun som växer och utvecklas. Genom arbete och egen försörjning stärks människors självkänsla, det ökar även sammanhållningen i samhället. Varje extra arbetad timme innebär ökade skatteintäkter och mer resurser att satsa på välfärden. Varje person har ett ansvar för sin egen försörjning genom att utbilda sig, söka anställning eller starta eget företag. De som står långt ifrån arbetsmarknaden kan behöva stöd i någon form, det kan vara genom samtal och stöttning av t.ex. jobbcoach, SYV, praktik, arbetsträning och utbildning. Arbetslinjen ska gälla i Älvkarleby kommun.

Älvkarleby kommun ska förbättra sin företagservice och arbeta med kundperspektivet som utgångspunkt i handläggning av de tillstånds- och tillsynsfrågor som berör företag. Kommunen ska erbjuda ökad tillgänglighet till mark och arbeta aktivt med att möjliggöra nya företagsetableringar inom kommun. Detta kommer att bli ännu viktigare när nuvarande industrimark ytterligare begränsas av det nya vattenskyddsområdet i södra Skutskär. Kommunpolitikens viktigaste uppgifter när det gäller goda förutsättningar för näringslivet handlar om att minimera onödig byråkrati. Kommunen ska garantera en rättssäker och effektiv handläggning av alla ärenden. Snabb, korrekt och förutsägbar tillämpning av lagar och bestämmelser skapar goda förutsättningar för företagande. Bra bemötande, hög tillgänglighet och god service från kommunens sida gentemot näringslivet ska vara självklart. Turismen är en viktig del inom näringslivet som har en stor potential att utvecklas.

Vi satsar vidare på långsiktig marknadsföring och deltagande i mässor och forum där Älvkarleby kommun lyfts fram. En viktig del är att kommunen är serviceinriktad och hjälper företagare samt attraherar nya företag att etablera sig i kommunen. Vi har som mål att kommunen ska klättra till topp 20 bland landets bästa företagarkommuner senast år 2026.

Den som bor, arbetar eller besöker Älvkarleby kommun ska alltid känna sig trygg, det är en av de viktigaste funktionerna inom samhället. Älvkarleby kommun har traditionellt varit, och är, en trygg kommun. För att vi ska fortsätta vara det måste förstärkningar göras för att öka säkerheten i samhället så att invånarna kan känna sig trygga.

Särskilda uppdrag 2025 som ska hanteras inom budget – Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen uppdras att införa ett anställningsstopp för administrativa tjänster, där undantag från anställningsstoppet enbart får göras med kommunstyrelsens ordförandes godkännande.

Respektive budgetansvar ska kontinuerligt följas upp med kontinuerligt och åtgärdsplaner för eventuella underskott ska arbetas fram och rapporteras till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen uppdras att göra en analys av kommunens ekonomi och ta fram en finansiell åtgärdsplan för att stärka kommunens resultat och ställning.

Kommunstyrelsen uppdras att genomföra obligatorisk återkommande utbildningar för chefer inom ledarskap, kommunal ekonomi och kostnadskontroll.

Kommunstyrelsen uppdras att påbörja förberedelser för att kommunens (Älvkarleby kommun och Älvkarlebyhus) fastighets-, gatu- och parkförvaltning samordnas under ett bolag i syfte minska kostnaderna för lokaler och vägar.

Sammanläggning ska vara genomförd 1 januari 2026.

Syftet med hopslagningen är bland annat att:

- Maximalt resursutnyttjande vad gäller personal, lokaler system och maskiner.
- Bättre överblick och effektivt utnyttjande av alla fastigheter.
- Effektivare fastighetshantering och ett mer systematiskt långsiktigt lokalutnyttjande.
- Kostnadsbesparingar på kort och lång sikt.

Hopslagningen medger att Älvkarleby kommun kan säga upp hyreskontraktet för externt hyrda lokaler och optimera användandet av egna lokaler.

Kommunstyrelsen uppdras att utreda om verksamhetsområdena näringsliv, arbetsmarknad, integration, vuxenutbildning och svenska för invandrare ska samlas under ett kompetensutskott. Det nya kompetensutskottet ska organiseras under kommunstyrelsen.

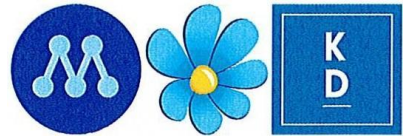
Kommunstyrelsen uppdras att inrättande av ett lokalt näringslivsråd ska genomföras i syfte att stärka upp dialogen med näringslivet.

Kommunstyrelsen uppdras att ta fram en handlingsplan, bland annat med fokus på upphandling, för att vända den negativa trenden när det kommer till Älvkarlebys kommuns företagsklimat.

Kommunstyrelsen uppdras att inrätta ett samverkansforum mellan kommun, handel, besöksnäring och fastighetsägare för att söka gemensamma lösningar för att fylla tomma lokaler.

Kommunstyrelsen uppdras att inrättande av ett kommunalt säkerhetsråd ska genomföras i syfte att stärka upp omvärldsbevakningen inom trygghet, säkerhet och samhällets krisberedskap.

Tabell 9 Särskilda uppdrag 2025 som ska hanteras inom budget

7.3 Utbildningsnämnden – Älvkarleby, möjligheternas kommun

Utbildningsnämnden ansvarar frågor som rör:

- Elevhälsa
- Förskola
- Grundskola
- Kulturskola
- Vuxenutbildning
- Gymnasieskola

Politiken ska skapa förutsättningar för bra förskolor, skolor och vuxenutbildning men inte lägga sig i detaljerna. Grunden läggs redan i förskolan där det är viktigt att möjliggöra goda förutsättningar. Detta ska bland annat ske genom färre barn per grupp i förskolan, stimulerande utvecklingsmöjligheter och lärande för barnen och förskolor med olika inriktningar, både i kommunal och i privat regi. Lärarnas auktoritet är av yttersta vikt för ordning och reda i klassrummet, vilket i sin tur leder till bättre studiemiljö för eleverna.

Cirka 25 % av eleverna i Älvkarleby kommun klarar idag inte de uppsatta kunskapsmålen i alla ämnen. Cirka 20 % av eleverna har inte behörighet till yrkesprogram på gymnasiet. Skolresultaten och kunskapsnivån i skolan är otillräcklig. Fler elever måste gå ut årskurs 9 med behörighet till gymnasiet och klara kunskapsmålen i alla ämnen.

Föräldrarna ska veta att barnen, när de kommer hem från skolan, har lärt sig något nytt i en trygg miljö. Alla elever ska mötas av höga förväntningar och ges det stöd och den stimulans som krävs för att de ska kunna leva upp till dem. Skolan ska också ge bildning och lära för livet – inte bara arbetslivet – oavsett bakgrund eller var du går i skolan.

Förskolan och barnomsorgen måste kunna möta varje barns behov av en trygg omsorg, gemenskap, lek och utveckling. Det är en självklarhet att alla föräldrar ska kunna välja den barnomsorg som är bäst för deras barn och själva hitta balansen mellan arbete och familjeliv.

Marma och Gårdskärs förskolor ska bibehållas i sin nuvarande form.

Det är också uppenbart att samhällets insatser behöver stärkas för att vända trenden med barn och unga som mår dåligt och drabbas av psykisk ohälsa. I det arbetet måste familjer, barn- och ungdomsvården, skolan och den ideella sektorn stärkas.

Särskilda uppdrag 2025 som ska hanteras inom budget – Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden ska ta fram en åtgärdsplan för stärkt ekonomi. I det bekymmersamma ekonomiska läge som råder där förutsättningarna inför kommande planperiod är mer oklara än på många år är det nödvändigt med god planering och styrning från de nämnder som ansvarar för välfärdsuppdraget. I utredningen ska icke lagstadgad verksamhet kartläggas.

Utbildningsnämnden ska verka för att barns fysiska aktivitet ska öka i kommunens skolor och föreningsliv i syfte att främja barnens hälsa.

Utbildningsnämnden uppdras att skyndsamt utreda möjligheten att inrätta ett system för att flytta elever, som mobbar andra, till en elevgrupp med extra resurser och stöd.

Utbildningsnämnden uppdras att genomföra årliga utbildningar ska anordnas inom utbildning i brand och säkerhet (bland annat PDV) för lärare och elever.

Utbildningsnämnden uppdras att påbörja en utredning under året om möjligheten att inrätta ett system där grundskoleklasserna, med fokus på svenska, engelska och matematik, delas upp i tre olika grupper, anpassade efter individernas kunskap och inlärningsförmåga.

Utbildningsnämnden uppdras att varje rektor ska få stöd och utbildning för att kunna utveckla sitt ledarskap.

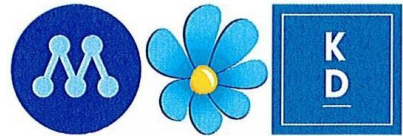
Utbildningsnämnden uppdras att ta fram drogpolicys under 2025 som möjliggör att polis kan tillkallas för att söka av lokalerna med narkotikahund vid behov.

Utbildningsnämnden ska utreda vilka åtgärder som krävs för att öka barn och elevers läsförståelse. Skillnaderna i läsförståelse i årskurs 4 ökar mellan elevgrupper och skolor, visar den internationella studien PIRLS 2021 som mäter fjärdeklassares läsförståelse⁷. Utredningen ska vara genomförd senast 2025-06-30

Utbildningsnämnden uppdras att ställa krav på all pedagogisk personal inom förskola och grundskola att ha god kunskap i och behärska det svenska språket.

Tabell 10 Särskilda uppdrag 2025 som ska hanteras inom budget

⁷ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/internationella-jamforandestudier-pa-utbildningsomradet/pirls-internationell-studie-om-lasformaga-hos-elever-i-arskurs-4>

7.4 Samhällsbyggnadsnämnden - Utveckla och förvalta en växande och trygg kommun

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar frågor som rör:

- Fastigheter
- Gata, mark och parker
- Kultur och fritid
- Miljö – och hälsoskydd
- Städ och kost
- Fysisk planering och bygglov

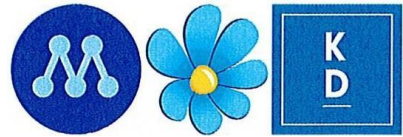
Det är en styrka för Älvkarleby kommuns attraktivitet att människor kan välja att bosätta sig i såväl tätort som landsbygd. Kommunens uppgift är att så långt som möjligt skapa förutsättningar för människor att bo och leva i hela kommunen. Det handlar bland annat om kommunikationer, i form av vägar och bredband, och god kommunal service. En förutsättning för att människor i hela Älvkarleby kommun ska kunna leva är att det finns en acceptabel offentlig service i alla delar av kommunen, till exempel kollektivtrafik och förskoleverksamhet. Älvkarleby kommun ska också erbjuda en serviceinriktad bygglovshantering med kunden i fokus.

Älvkarleby kommun har unika förutsättningar utifrån kommunens geografiska läge. Vi ska utveckla kommunen och samtidigt bevara de unika värden kommunen har som vattennära kommun. För att kommunen ska kunna utvecklas behöver förstärkningar genomföras.

Älvkarleby kommun ska vara ett föredöme när det gäller miljö- och klimatarbetet utifrån vår kommuns förutsättningar. Långsiktighet, tydlighet och teknikutveckling skapar goda förutsättningar för en grön omställning. Vi tror på människans inneboende förmåga att hitta nya vägar för att lösa komplicerade problem genom forskning, konsumentmakt. Vi vill skapa ett företagsklimat som premierar miljösmarta lösningar, som skapar förutsättningar för att fortsätta minska eller eliminera de negativa effekterna av mänsklig miljöpåverkan.

Särskilda uppdrag 2025 som ska hanteras inom budget – Samhällsbyggnadsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att införa ett anställningsstopp för administrativa tjänster, där undantag från anställningsstoppet enbart får göras med nämndsordförandens godkännande.
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att förstärka det systematiska trygghetsarbetet med trygghetsskapande insatser, såsom belysning, slyröjning på allmänna platser, klottersanering samt uppsättande av trygghetskameror vid behov.
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att prioritera planläggning av villatomter i attraktiva lägen intill Bodaån och Dalälven. Älvkarleby kommun behöver fler invånare och för att vi ska få fler invånare behövs mer byggbar mark i attraktiva lägen. Vi vill prioritera planläggning för vatten- och centrumnära bostadsområden. Målsättningen är att Skutskär ska komma närmare Bodaån och Dalälven.
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att påbörja en förstudie under 2025 i syfte att undersöka möjligheterna att bygga bostäder på nuvarande Bodaåns industriområde.
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att utreda hur dagens processer kostnadseffektivt kan förenklas samt utveckla samverkan med näringslivsavdelningen. Det ska vara enkelt att ansöka om ett lov/tillstånd och kontakta kommunen i dessa ärenden.
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att verka för att ideella krafter eller privata initiativ kan genomföra satsningar som bidrar till ett levande båtliv.
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att genomföra investeringar för minskad energianvändning t.ex genom att öka antalet solceller på kommunala byggnader. Vi ska bidra till ett fossilfritt samhälle med effektiv elanvändning.
Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att utveckla kommunens utbud av allmänna träningsplatser utomhus då dessa är ett kostnadseffektivt sätt att främja hälsa och välmående eftersom de är kostnadsfria och alltid öppna.
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att se över organisationen för drift av kommunala idrottsanläggningar i syfte att likställa driften.
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att påbörja förberedelser för att kommunens (Älvkarleby kommun och Älvkarlebyhus) fastighets-, gatu- och parkförvaltning samordnas under ett bolag i syfte minska kostnaderna för lokaler och vägar. Sammanslagning ska vara genomförd 1 januari 2026.
Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att uppdatera kommunens parkeringsnorm.

Tabell 11 Särskilda uppdrag 2025 som ska hanteras inom budget

7.5 Omsorgsnämnden - Stödja individer och främja ett tryggt och självständigt liv

Omsorgsnämnden ansvarar frågor som rör:

- Stöd och omsorg till äldre
- Hemtjänst och hemsjukvård
- Individ – och familjeomsorg

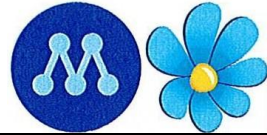
Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i både samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Var och en ska ses som en person med eget och unikt värde med skilda intressen och bakgrunder. God vård, ett behovsanpassat boende och självbestämmande över sin vardag är en självklarhet.

Ett jobb är den viktigaste förutsättningen för egen försörjning och etablering i samhället. Genom minskade klyftor och ökad sysselsättning ges alla människor, oavsett bakgrund, möjligheter att lyckas i livet. Arbetslinjen ska gälla. Vi vill minska utanförskap och arbetar för att nå full sysselsättning.

Politisk förstärkning 2025 – Omsorgsnämnden	Finansiering
Tidigare placeringar som bidrar till högre kostnader än snittet	18 676 tkr
Förutsättningar för att bedriva det omfattande förändringsarbete som krävs	7 800 tkr
Tillfällig korttidsenhet Tallmon. Sedan våren 2022 råder en situation där antalet ansökningar till särskilt boende i kommunen ökat markant	9 000 tkr
Totalt:	35 476 tkr

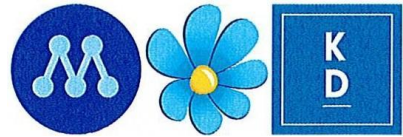
Tabell 11 Politisk förstärkning 2025 Omsorgsnämnden

De budgetförstärkningar som genomförts inom omsorgsnämnden kommer succesivt fasad ut och att helt upphöra budgetåret 2027.

Särskilda uppdrag 2025 som ska hanteras inom budget – Omsorgsnämnden
Omsorgsnämnden uppdras att införa ett anställningsstopp för administrativa tjänster, där undantag från anställningsstoppet enbart får göras med nämndsordförandens godkännande.
Omsorgsnämnden uppdras att ta fram en åtgärdsplan för stärkt ekonomi. I det bekymmersamma ekonomiska läge som råder där förutsättningarna inför kommande planperiod är mer oklara än på många år är det nödvändigt med god planering och styrning från de nämnder som ansvarar för välfärdsuppdraget. I utredningen ska icke lagstadgad verksamhet kartläggas.
Omsorgsnämnden uppdras att genomföra en översyn av kommunens öppenvård under 2025.
Omsorgsnämnden uppdras att möjliggöra LOV inom hela hemtjänstens uppdrag samt att utreda möjligheterna för upphandling av all kommunal omsorgsverksamhet.
Utanförskap är i första hand ett lidande för den som är utanför, men det innebär också påfrestningar på de offentliga finanserna. Skatteintäkterna blir lägre och utgifterna högre och varje krona som går till bidrag är en krona som istället kunde användas till välfärden eller vara kvar i plånboken hos dem som annars inte skulle få tillvaron att gå ihop. Därför måste arbetslinjen upprättas i Älvkarleby. Lagstiftningen för motprestation i försörjningsstödet möjliggör idag kompetenshöjande insatser, exempelvis praktik eller olika utbildningsinsatser. <ul style="list-style-type: none">• Under 2025 ska ställas krav på heltidsaktivering som motprestation för att få bidrag. Aktiveringen ska anpassas efter individuella förutsättningarna. Exempel på motprestation kan vara kompetenshöjande insatser, exempelvis praktik eller olika utbildningsinsatser.• Under 2025 ska en utredning genomföras för att undersöka möjligheterna att införa hembesök vid välgrundad misstanke om felaktigt erhållande av försörjningsstöd
Omsorgsnämnden uppdras att tillse att personal inom individ- och familjeomsorgen under 2025 får en kompetenshöjning inom våld i nära relationer.
Omsorgsnämnden uppdras att tillse att kommunens familjehemsplaceringar endast i undantagsfall ska ske i externa familjehem.
Omsorgsnämnden uppdras att tillse att all personal inom individ- och familjeomsorgen under 2025 genomför en kompetenshöjning inom hedersrelaterat våld.

Tabell 12 Särskilda uppdrag 2025 som ska hanteras inom budget

8. Driftbudget

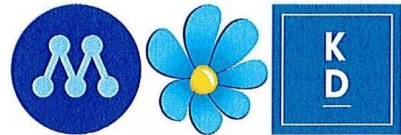
8.1 Driftbudget 2025

Nämnd	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skattefinansierad verksamhet			
Revision	721	748	788
Kommunstyrelse	60 014	61 947	65 191
Samhällsbyggnadsnämnd	56 492	58 503	61 567
Utbildningsnämnd	301 071	310 958	327 243
Omsorgsnämnd	274 486	273 142	265 294
Finanskostnader	12 013	10 069	11 337
Summa nettokostnad skattefinansierad verksamhet	704 672	715 368	731 420
Skatteintäkter	544 811	566 992	589 834
Generella stadsbidrag och utjämning	182 175	192 384	194 687
Finansnetto	-2000	-3000	-3000
Resultat	20 313	41 008	50 101
Resultat %	2,8 %	5,4 %	6,4 %
God ekonomisk hushållning mål %	2,8 %	3,6 %	3,6 %
God ekonomisk hushållning mål tkr	20 313	27 337	28 242
Differens mot god ekon. hushållning	0	13 671	21 859

Tabell 13 Driftbudgetramar 2025 med plan 2026–2027 (tkr)

För åren 2026–2027 är den preliminära uppräknigen osäker på grund av den rådande ekonomiska situationen i Sverige. Den tidiga bedömningen är att lönekostnaderna inte kommer stiga i samma takt under planperioden som för 2023 och 2024. Den bedömningen bygger på att inflationen kommer falla tillbaka till mer normala nivåer. En fallande inflation innebär att kommunens pensionskostnader också kommer att normaliseras.

Plan 2026 och 2027 gällande samhällsbyggnadsnämnden behöver omarbetas under kommande år när vi vet effektiviseringseffekterna av att omorganisation av tekniska avdelningen enligt uppdragsdirektivet *"Påbörja förberedelser för att kommuns (Älvkarleby kommun och Älvkarlebyhus) fastighets-, gatu- och parkförvaltning samordnas under ett bolag i syfte minska kostnaderna för lokaler och vägar. Sammanslagning ska vara genomförd 1 januari 2026"*.

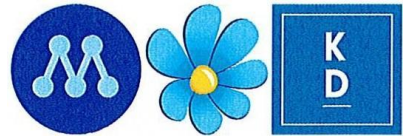
Tidigare beslutade förstärkningar ⁸	Slutår	Helårseffekt 2025	Helårseffekt 2026
Förutsättningar för att bedriva det omfattande förändringsarbete som krävs	2027	7 800 tkr	5 600 tkr
Tidigare gjorde placeringar som bidrar till högre kostnader än snittet	2027	18 676 tkr	18 676 tkr
Hantering av uppkommen kösituation till särskilt boende	2026	9 000 tkr	
Summa		35 476 tkr	24 276 tkr

Tabell 14 Sammanställning budgetförstärkningar (tkr)

Förstärkningarnas effekt på kommande årsbudgetar	Effekt per år
2025	35 476 tkr
2026	24 276 tkr

Tabell 15 Budgetförstärkningarnas ekonomiska effekter kommande år (tkr)

⁸ Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Kommunens väl och Centerpartiet budget beslutat 2023-06-21 Kommunfullmäktige.

8.2 Investeringsbudgetramar

Kommunfullmäktige beslutar investeringsram för den kommande budgetperioden. Medel anslagna för investeringar får inte användas till driftkostnader.

En investering är ett inköp av

- en anläggning som har en nyttjandeperiod på minst tre år
- anskaffningsvärde över 50 000 kr

En förutsättning för att bokföras som en anläggningstillgång är att kommunen har kontroll över den och att det är sannolikt att den medför ekonomiska fördelar eller att den medför framtida servicepotential.

Nämnd	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelse	500	500	500
Samhällsbyggnadsnämnd	26 000	25 000	25 000
Utbildningsnämnd	800	500	500
Omsorgsnämnd	500	500	500
Summor	27 800	26 500	26 500

Tabell 16 Investeringsbudget 2025 med plan 2026–2027 (tkr)